

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

27 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Lilia Prisăcari, împotriva sentinței Judecătoriei Drochia din 14 iulie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 octombrie 2017, în privința inculpatului

*Baznat Cătălin XXXXX născut la
XX XXXXX XXXX în s. XXXX, r-nul XXXXX, locuitor al
s. XXXXX, com. XXXXX, r-nul XXXXX, cetățean al R.
Moldova, fără antecedente penale.*

Termenul de examinare,
instanța de fond: 24.06.2017 – 14.07.2017,
instanța de apel: 07.08.2017 – 08.10.2017,
instanța de recurs: 28.11.2017 – 27.12.2017.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia din 14 iulie 2017, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Baznat Cătălin a fost condamnat în baza art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal la 12 ani închisoare, în baza art. 217 alin. (3) lit. c) Cod penal la 1 an închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activitate în domeniul farmaceutic, de administrare a substanțelor narcotice, psihotrope și precursorilor lor pe un termen de 3 ani, în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal la 1 an închisoare, și în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal la 1 an închisoare.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 13

ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activitate în domeniul farmaceutic, de administrare a substanțelor narcotice, psihotrope și precursorilor lor pe un termen de 3 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, începând din 14 iulie 2017, cu includerea termenului de aflare în arest preventiv din 06 mai 2017 până la 14 iulie 2017.

A fost respins, ca neîntemeiat, demersul acuzării privind încasarea de la inculpat în contul statului a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor judiciare în sumă de 34.211 lei.

2. Instanța de fond a constatat că la 05 mai 2017, orele 21.30, inculpatul Baznat C., fiind în stare de ebrietate, fapt confirmat prin raportul de expertiză judiciară nr. 312 din 19.05.2017, aflându-se la stația de purificare a SRL „Magt-Vest” din or. Glodeni, în urma unui conflict verbal cu paznicul Bogaci V. care activa la acea stație, i-a aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele, acesta căzând jos, după care imediat, cu un hârleț pe care l-a luat de lângă casa paznicului, i-a aplicat, în scop de omor, în regiunea capului, multiple lovituri cu acesta, cauzându-i o plagă masivă în regiunea capului, determinată de mișcarea patologică a oaselor și capitației osoase, multiple fragmente osoase ale craniului cerebral și facial, soldate cu decesul victimei.

Conform raportului de expertiză judiciară nr. 60 din 06.05.2017, decesul lui Bogaci V. a survenit în urma traumei cranio-cerebrale deschise masive cu fractura oaselor craniului cerebral și facial, cu lezarea totală a integrității anatomice a creierului, leziuni care au putut fi pricinuite prin acțiuni multiple a unui corp dur contondent cu suprafața vulnerantă limitată, posibil prin lovituri multiple cu un hârleț și se califică ca vătămări corporale grave, incompatibile cu viața.

Tot el, a păstrat la domiciliul său din s. XXXXX, com. XXXXX, r-nul XXXXX, substanțe narcotice pentru consum propriu, parțial fiind deja utilizate, fiind la 10 aprilie 2017 depistate de către angajații poliției în rezultatul cercetării la fața locului a domiciliului, în urma căreia au fost ridicate un pachet din hârtie în care se afla o masă vegetală uscată, asemănătoare cu cânepa, o sticlă din plastic, fragmente de butelii din plastic și fragmente din staniol pe care se observă masă vegetală uscată de culoare negru-cafeniu, asemănătoare cu rășina de canabis.

Conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. 34.12/2/2-R-464 din 25.04.2017, masa vegetală uscată, de culoare verde, ridicată de la inculpat reprezintă marihuană, greutatea căreia constituie 0,754 gr., iar pe suprafața interioară a fragmentelor de butelii din plastic s-a depistat rășină de canabis, în cantitate de 0,133 gr. Marihuana se atribuie la substanțele stupefiante – droguri de origine vegetală, neutilizată în scopuri medicale, obținută artizanal din plantele de cânepă. Rășina de canabis se atribuie la substanțele stupefiante – droguri de origine vegetală, neutilizată în scopuri medicale, obținută artizanal în rezultatul întrebuintării produselor din plantele de cânepă.

Marihuana și rășina de canabis sunt incluse în lista nr. 1, tabelul nr. 1 Substanțele stupefiante și substanțele psihotrope neutilizate în scopuri medicale, aprobată prin HG RM nr. 1088 din 05.10.2004, modificată prin HG RM nr. 103 din 27.02.2017.

Conform raportului de constatare nr. 288 din 11.05.2017, în proba de urină prezentată la examinare, s-au depistat canabinoide și compuși chimici activi ai cannabisului.

Tot el, la începutul lunii aprilie 2017, în jurul orei 17.00, aflându-se în s. XXX, r-nul XXXX, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, a pătruns în gospodăria lui Stati P., situată în s. XXXX, r-nul XXXXX, de unde pe ascuns a sustras o bicicletă de tip sport, ce aparținea lui Popa P., pe care a însușit-o, cauzându-i acesteia o daună materială considerabilă, în mărime de 2000 lei.

Tot el, la 02 mai 2017, în jurul orelor 11.00, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, a pătruns în gospodăria lui Șalari S., situată în s. XXXXX, r-nul XXXXX, de unde pe ascuns a sustras un telefon mobil de model „Digma” la preț de 1500 lei, o husă pentru telefon – 200 lei, căști pentru telefon – 180 lei, un antiperspirant - 70 lei, bani în sumă de 50 lei, bunuri pe care le-a însușit, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu considerabil, în sumă de 2000 lei.

Instanța a reținut că inculpatul a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, declarând că recunoaște integral vina, și i-a încadrat acțiunile în baza art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal, ca omorul intenționat al unei persoane, săvârșit cu o deosebită cruzime, în baza art. 217 alin. (3) lit. c) Cod penal, ca procurarea și păstrarea drogurilor, săvârșite în proporții mari și fără scop de înstrăinare, acțiune săvârșită cu utilizarea drogurilor a căror circulație în scopuri medicinale este interzisă, în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, ca furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, prin pătrundere în încăpere, cu cauzarea unei daune materiale considerabile și în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, ca furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, prin pătrundere în încăpere, cu cauzarea unei daune materiale considerabile.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, că inculpatul se caracterizează negativ, este o persoană care deseori încalcă ordinea publică și consumă băuturi alcoolice, fiind la prima abatere de la lege, în calitate de circumstanțe atenuante fiind reținute recunoașterea vinei și contribuirea activă la descoperirea infracțiunilor, că nu au fost stabilite circumstanțe agravante, nu are persoane la întreținere, și că nu a fost înaintată acțiune civilă.

Totodată, potrivit art. 15 alin. (1) al Legii RM nr. 1806 din 23.06.2000 cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico-științifice și medico-legale, cu modificările și completările ulterioare, expertiza judiciară se efectuează la ordonarea organului de urmărire penală, a procurorului, a organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravențiile administrative, a instanțelor judecătorești din oficiu sau la cererea părților, în conformitate cu legislația de procedură penală, de procedură civilă, legislația cu privire la contravențiile administrative și cu prezenta lege.

Or, expertizele efectuate au fost ordonate de către organul de urmărire penală, ce la rândul său au determinat încadrarea juridică a faptei, acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, pusă în sarcina acuzării, demersul acuzării privind încasarea cheltuielilor pentru efectuarea expertizelor din contul inculpatului fiind neîntemeiat.

3. Procurorul în Procuratura r-nului Glodeni, Constantin Cojocaru, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care de la inculpat să fie încasate în contul statului cheltuielile judiciare în mărime de 34.211 lei.

Apelantul a indicat că cheltuielile judiciare sunt generate de acțiunile inculpatului și au legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale, urmând a fi recuperate din contul acestuia, datorită legăturii de cauzalitate directă dintre acțiunile inculpatului, expertizele judiciare și cheltuielile suportate.

După primirea rechizitoriului, inculpatul nu a contestat cheltuielile judiciare, în instanța de fond fiind de acord să le achite, dar lăsând la discreția instanței aprecierea cererii privind recuperarea cheltuielilor de judecată suportate de stat înaintată de acuzare, în sumă totală de 34.211 lei.

Or, inculpatul a solicitat examinarea cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, recunoscând săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu.

Potrivit informației anexate la rechizitoriu, cheltuielile judiciare suportate în cadrul urmăririi penale constituie 34.211 lei, iar inculpatul acceptând examinarea cauzei conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, a acceptat să suporte și cheltuielile menționate în rechizitoriu.

Conform art. 227 alin. (1) și (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru buna desfășurare a procesului penal. Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Alin. (3) este o normă generală și nu obligă statul să suporte cheltuielile, ci să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală și pentru a nu condiționa termenul rezonabil prin încasarea cheltuielilor judiciare de la părțile în proces.

În același timp, obligativitatea suportării cheltuielilor judiciare de către condamnat este expusă în art. 229 Cod de procedură penală, conform cărui cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeuri de nereabilitare. Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Prin urmare, cheltuielile de judecată urmează a fi încasate din contul inculpatului.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 octombrie 2017, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a statuat că instanța de fond just a stabilit starea de fapt și vinovăția inculpatului de comitere a infracțiunilor prevăzute la art. 145 alin. (2) lit. j), 217 alin. (3) lit. c), 186 alin. (2) lit. c), d) și 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, măsura pedepsei stabilite fiind corectă.

Totodată, obligația pozitivă a statului constă în colectarea probelor necesare în vederea constatării faptei penale, identificării făptuitorului și implicit asumarea cheltuielilor aferente procesului din contul statului, în cazul dat a cheltuielilor pentru efectuarea expertizelor judiciare: raportul de expertiză judiciară nr. 60 din 06.05.2017 a cadavrului lui Bogaci V. – 2389 lei, raportul de constatare tehnico-științifică nr. 34.12/2/2-R-464 din 25.04.2017 – 2800 lei, raportul de constatare nr. 288 din 11.05.2017 a probei de urină – 1680 lei, raportul de expertiză judiciară nr. 312 din 19.05.2017 – 3220 lei, raportul de expertiză judiciară nr. 34.12/2/2-R-555 din 24.05.2017 – 1680 lei, raportul de expertiză judiciară nr. 169 din 31.05.2017 – 20.580 lei, raportul de expertiză judiciară nr. 35a-2017 din 08.06.2017 – 1862 lei, cu scopul pregătirii probante în vederea susținerii învinuirii înaintate inculpatului.

Potrivit art. 227 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, în cazul efectuării unei expertize pot fi atribuite ca cheltuieli judiciare doar sumele cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei, însă nu și cheltuielile suportate integral pentru efectuarea unei expertize când aceasta are statut de probă în procesul penal.

Argumentele acuzării invocate în susținerea admiterii cererii de încasare a cheltuielilor de judecată, reieșind din solicitarea inculpatului de examinare a cauzei în procedură simplificată, ce presupune recunoașterea vinovăției, sunt irelevante, nefiind stabilite careva excepții privind cheltuielile judiciare ce ar viza careva procedură specială de examinare a cauzei.

Afirmațiile acuzării că inculpatul ar fi fost de acord cu cheltuielile judiciare suportate, fiind disponibil să le achite, sunt neîntemeiate, acesta în instanța de apel solicitând respingerea apelului declarat.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Lilia Prisacari, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea parțială a acestei decizii și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie încasate de la inculpat în contul statului cheltuielile de judecată în mărime de 34.211 lei.

Recurenta a invocat că în cadrul urmăririi penale au fost dispuse și efectuate un șir de expertize judiciare: raportul de expertiză judiciară nr. 60 din 06.05.2017 a cadavrului lui Bogaci V. – 2389 lei, raportul de constatare tehnico-științifică nr. 34.12/2/2-R-464 din 25.04.2017 – 2800 lei, raportul de constatare nr. 288 din 11.05.2017 a probei de urină – 1680 lei, raportul de expertiză judiciară nr. 312 din 19.05.2017 – 3220 lei, raportul de expertiză judiciară nr. 34.12/2/2-R-555 din 24.05.2017 – 1680 lei, raportul de expertiză judiciară nr. 169 din 31.05.2017 – 20.580 lei, raportul de expertiză judiciară nr. 35a-2017 din 08.06.2017 – 1862 lei, fiind suportate cheltuieli judiciare în sumă totală de 34.211 lei.

Potrivit art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite

interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeuri de nereabilitare.

Or, cheltuielile date se datorează acțiunilor inculpatului și au legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale, urmând a fi recuperate din contul acestuia, datorită legăturii de cauzalitate directă dintre acțiunile inculpatului, expertizele judiciare și cheltuielile suportate.

După primirea rechizitoriului, inculpatul nu a contestat cheltuielile judiciare, în instanța de fond fiind de acord să le achite, dar lăsând la discreția instanței aprecierea cererii privind recuperarea cheltuielilor de judecată suportate de stat înaintată de acuzare, în valoare totală de 34.211 lei.

Mai mult, inculpatul a solicitat examinarea cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, recunoscând săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu. Potrivit informației anexate la rechizitoriu, cheltuielile judiciare suportate în cadrul urmăririi penale constituie 34.211 lei, iar inculpatul acceptând examinarea cauzei conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, a acceptat să suporte și cheltuielile menționate în rechizitoriu.

Prin urmare, inculpatul urmează să achite cheltuielile judiciare, fiind persoana în rezultatul acțiunilor infracționale ale căreia a fost comisă infracțiunea și, fiind necesară pornirea urmăririi penale și necesitatea întreprinderii măsurilor procesuale în vederea dovedirii vinovăției acestuia, instanțele de fond și de apel adoptând hotărâri neargumentate în acest sens.

În drept, recursul este fondat pe temeiul prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **2.** și **4.** din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind soluția încasării cheltuielilor judiciare în strictă

conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 1), 2), 6), alin. (2) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea cauzei morții; gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale, altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză, iar plata acestor expertize judiciare se face din contul mijloacelor bugetului de stat, instanțele just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, cheltuielile judiciare pentru expertizele judiciare ale cadavrului și rapoartele de constatare tehnico-științifică urmează a fi făcute din contul mijloacelor bugetului de stat.

Deci, legea procesual-penală, cât și jurisprudența națională, prevede clar și expres că plata pentru expertizele judiciare menționate, se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Or, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat probele și circumstanțele cauzei în latura cheltuielilor judiciare (*pct. 5. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1), 27, 414 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura cheltuielilor judiciare în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar la fel este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul de pe rol au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 3. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția în latura cheltuielilor judiciare, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Lilia Prisăcari, împotriva sentinței Judecătoriei Glodeni din 14 iulie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 octombrie 2017, în privința inculpatului Baznat Cătălin XXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 24 ianuarie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco